

Štvrtok 28. marca 2019

P8_TA(2019)0328

Situácia v oblasti právneho štátu a boja proti korupcii v EÚ, konkrétne na Malte a na Slovensku**Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. marca 2019 o situácii v oblasti právneho štátu a boja proti korupcii v EÚ, konkrétne na Malte a na Slovensku (2018/2965(RSP))**

(2021/C 108/10)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 4, 5, 6, 7, 9 a 10 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),
- so zreteľom na článok 20 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),
- so zreteľom na články 6, 7, 8, 10, 11, 12 a 47 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na stanovisko k otázke týkajúcej sa vymenovania sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré prijala Benátska komisia na svojom 110. plenárnom zasadnutí (Benátky, 10. a 11. marca 2017),
- so zreteľom na stanovisko k ústavnému usporiadaniu, deľbe moci, nezávislosti súdnictva a presadzovaniu práva na Malte, ktoré prijala Benátska komisia na svojom 117. plenárnom zasadnutí (Benátky, 14. a 15. decembra 2018),
- so zreteľom na správu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 23. januára 2019 s názvom Systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom v Európskej únii (COM(2019)0012),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2014 o občianstve EÚ na predaj ⁽¹⁾ a na spoločné vyjadrenie Komisie a maltských orgánov z 29. januára 2014 pre tlač o maltskom individuálnom investorskom programe,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva ⁽²⁾ a na svoje uznesenie zo 14. novembra 2018 o potrebe komplexného mechanizmu EÚ na ochranu demokracie, právneho štátu a základných práv ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2017 o právnom štáte na Malte ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 1. marca 2018 o rozhodnutí Komisie aktivovať článok 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ so zreteľom na situáciu v Poľsku ⁽⁵⁾, ako aj predchádzajúce uznesenia z 13. apríla 2016 o situácii v Poľsku ⁽⁶⁾, zo 14. septembra 2016 o nedávnom vývoji v Poľsku a jeho vplyve na základné práva stanovené v Charte základných práv Európskej únie ⁽⁷⁾ a z 15. novembra 2017 o situácii v oblasti právneho štátu a demokracie v Poľsku ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 482, 23.12.2016, s. 117.⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 162.⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0456.⁽⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0438.⁽⁵⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0055.⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 58, 15.2.2018, s. 148.⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 204, 13.6.2018, s. 95.⁽⁸⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0442.

Štvrtok 28. marca 2019

- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. apríla 2018 o ochrane investigatívnych novinárov v Európe: prípad slovenského novinára Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 3. mája 2018 o pluralite médií a slobode médií v Európskej únii ⁽²⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 12. septembra 2018 o návrhu, ktorým sa Rada vyzýva, aby podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii rozhodla, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska ⁽³⁾, ako aj predchádzajúce uznesenia z 10. júna 2015 ⁽⁴⁾, 16. decembra 2015 ⁽⁵⁾ a 17. mája 2017 ⁽⁶⁾ o situácii v Maďarsku,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. novembra 2018 o právnom štáte v Rumunsku ⁽⁷⁾,
 - so zreteľom na správu z 22. marca 2018 o ceste ad hoc delegácie Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre kontrolu rozpočtu na Slovensko 7. až 9. marca 2018,
 - so zreteľom na správu z 30. januára 2019 zo služobnej cesty Výboru pre kontrolu rozpočtu na Slovensko na účely zistenia potrebných skutočností 17. až 19. decembra 2018,
 - so zreteľom na správu z 11. januára 2018 o ceste ad hoc delegácie Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Vyšetrovacieho výboru na preskúmanie prípadov porušenia práva Únie a nesprávneho úradného postupu pri jeho uplatňovaní v súvislosti s praním špinavých peňazí, vyhýbaním sa daňovým povinnostiam a daňovými únikmi (PANA) na Malte 30. novembra a 1. decembra 2017,
 - so zreteľom na správu zo 16. novembra 2018 o ceste ad hoc delegácie Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci na Malte a Slovensko 17. až 20. septembra 2018,
 - vzhľadom na vypočutia a výmeny názorov, ktoré uskutočnila pracovná skupina so všeobecným mandátom na monitorovanie situácie v oblasti právneho štátu a boja proti korupcii v rámci EÚ a riešenie konkrétnych situácií, najmä na Malte a na Slovensku (skupina pre monitorovanie právneho štátu), zriadená 4. júna 2018 Výborom pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, najmä s Parlamentným zhromaždením Rady Európy a jeho výborom expertov pre vyhodnocovanie opatrení proti praniu špinavých peňazí (MONEYVAL), so Skupinou štátov proti korupcii (GRECO), s vnútroštátnymi inštitúciami a orgánmi, so zástupcami Európskej komisie, agentúr EÚ, ako je Europol, a s rôznymi zainteresovanými stranami vrátane zástupcov občianskej spoločnosti a oznamovateľov činnosti, ktorá je v rozpore s pravidlami, na Malte a na Slovensku,
 - so zreteľom na list predsedu vlády Malty z 13. marca 2019,
 - so zreteľom na otázku Komisie o situácii v oblasti právneho štátu a boja proti korupcii v EÚ, konkrétne na Malte a na Slovensku (O-000015/2019 – B8-0017/2019),
 - so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,
 - so zreteľom na článok 128 ods. 5 a článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže pracovná skupina pre monitorovanie právneho štátu (ďalej len „ROLMG“) bola zriadená 4. júna 2018 so všeobecným mandátom na monitorovanie situácie, pokiaľ ide o právny štát a boj proti korupcii v EÚ, a na riešenie osobitných situácií, najmä na Malte a na Slovensku;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0183.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0204.

⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0340.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 407, 4.11.2016, s. 46.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 399, 24.11.2017, s. 127.

⁽⁶⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0216.

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0446.

Štvrtok 28. marca 2019

- B. keďže dodržiavanie zásad právneho štátu, demokracie, ľudských práv a základných slobôd, ako aj hodnôt a zásad uvedených v zmluvách EÚ a medzinárodných nástrojoch v oblasti ľudských práv, sú povinnosťami Únie a jej členských štátov a treba ich plniť;
- C. keďže v článku 6 ods. 3 Zmluvy o EÚ sa potvrdzuje, že základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“) a ako vyplývajú zo spoločných ústavných tradícií členských štátov, predstavujú všeobecné zásady práva Únie;
- D. keďže EÚ funguje na základe predpokladu vzájomnej dôvery, že členské štáty konajú v súlade s demokraciou, zásadami právneho štátu a základnými právami zakotvenými v EDLP, Charte základných práv a Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach;
- E. keďže ani národná zvrchovanosť, ani subsidiarita nemôžu odôvodniť systematické odmietanie členského štátu dodržiavať základné hodnoty Európskej únie a zmlúv, ku ktorým slobodne pristúpil;
- F. keďže v rámci ROLMG sa uskutočnili viaceré stretnutia s rôznymi zainteresovanými stranami, pričom hlavný dôraz sa kladol na situáciu na Malte a na Slovensku; keďže po zavraždení Viktorie Marinovej sa tiež uskutočnila jedna výmena názorov o bezpečnosti novinárov v Bulharsku; keďže počas tohto stretnutia sa diskutovalo aj o dočasnom zadržiavaní novinárov Attilu Biroa a Dimitara Stojanova, ktorí vyšetrovali tvrdenia o podvodoch týkajúcich sa finančných prostriedkov Európskej únie v Rumunsku a Bulharsku;
- G. keďže vraždy Daphne Caruanovej Galiziovej na Malte a Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej na Slovensku a vražda Viktorie Marinovej v Bulharsku šokovali európsku verejnú mienku a mali odstrašujúci účinok na novinárov v EÚ;
- H. keďže vyšetrovanie týchto vražd doteraz viedlo k identifikácii niekoľkých podozrivých, ale bez toho, aby sa dospelo k záverom, pokiaľ ide o možných osnovateľov vražd, pričom ide o najdôležitejší prvok, ktorý je potrebné objasniť; keďže na Malte boli predvolané tri osoby a policajné a súdne vyšetrovania vraždy sú stále aktívne;
- I. keďže ROLMG nemohol overiť všetky aspekty stavu vyšetrovania, keďže orgány sa odvolali na legitímnu potrebu zabezpečiť dôvernosť v záujme zabezpečenia pokroku v takýchto prípadoch vraždy;
- J. keďže ROLMG sa mohol zaoberať mnohými oblasťami obáv v súvislosti so zásadami právneho štátu na Malte a na Slovensku, najmä pokiaľ ide o tie oblasti, ktorých sa týkala práca Daphne Caruanovej Galiziovej a Jána Kuciaka;
- K. keďže ROLMG bol pravidelne informovaný, a to aj príbuznými Daphne Caruanovej Galiziovej, v súvislosti s požiadavkou na úplné a nezávislé verejné vyšetrovanie jej vraždy s osobitným dôrazom na okolnosti, ktoré vraždu umožnili, reakciu verejných orgánov a opatrenia, ktoré možno zaviesť s cieľom zabezpečiť, aby sa takáto vražda neopakovala;
- L. keďže úroveň spolupráce s Europolom v týchto vyšetrovaniach sa medzi jednotlivými vyšetrovaniami líši;
- M. keďže najmä v prípade Malty predchádzajúci riaditeľ Europolu poukázal na nedostatočnú úroveň spolupráce medzi maltskými orgánmi a Europolom, čo je situácia, ktorú jeho nástupca následne posúdil, že sa zlepšila a je uspokojivá; keďže zástupcovia Europolu informovali členov ROLMG, že vyšetrovanie zatknutím troch podozrivých páchateľov neskončilo; keďže boli vymenovaní odborníci Europolu, aby sa zaoberali osobitnými úlohami v rámci súdneho vyšetrovania;
- N. keďže v súvislosti so zabavením telefónu novinárky Pavly Holcovej na Slovensku pretrváva nejasnosť, pokiaľ ide o spôsob, akým bol získaný, a prístup Europolu k údajom získaným z telefónu, hoci Europol uviedol, že by podporil analýzu telefónu;

Štvrtok 28. marca 2019

- O. keďže existujú vážne obavy v súvislosti s bojom proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti v EÚ, a to aj na Malte a na Slovensku, a keďže to ohrozuje dôveru občanov vo verejné inštitúcie, čo by mohlo viesť k nebezpečnému prepojeniu medzi zločineckými skupinami a verejnými orgánmi;
- P. keďže veľké európske konzorcium investigatívnych novinárov začalo skúmať a široko publikovať o vyšetrovaní, ktoré zverejnila Daphne Caruana Galizia;
- Q. keďže najmä boj proti praniu špinavých peňazí v EÚ je nedostatočný, a to aj z dôvodu nedostatkov vo vykonávaní právnych predpisov EÚ týkajúcich sa boja proti praniu špinavých peňazí, ako to preukázali nedávne prípady nedostatočného presadzovania právnych predpisov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí za účasti veľkých bankových inštitúcií v rôznych členských štátoch;
- R. keďže Európsky orgán pre bankovníctvo (ďalej len „EBA“) vo svojom odporúčaní z júla 2018 adresovanom maltskému oddeleniu pre analýzu finančných informácií dospel k záveru, že na Malte existujú „všeobecné a systematické nedostatky v boji proti praniu špinavých peňazí“, najmä pokiaľ ide o prípad banky Pilatus, pričom uznáva, že akčný plán oddelenia pre analýzu finančných informácií bol krokom správnym smerom; keďže Komisia následne zistila, že „maltské oddelenie pre analýzu finančných informácií porušilo svoje povinnosti“ vyplývajúce z právnych predpisov EÚ o boji proti praniu špinavých peňazí a že v plnej miere nevykonalo odporúčanie EBA; keďže Komisia preto v novembri 2018 prijala svoje stanovisko k tomuto prípadu;
- S. keďže Malta je domovom veľkého bankového sektora vrátane niektorých osobitných bankových inštitúcií, ktoré nedodržiavajú všetky regulačné normy a požiadavky, ako to dokazuje prípad banky Pilatus a odobratie jej licencie Európskou centrálnou bankou (ECB);
- T. keďže správa o vyšetrovaní o spoločnosti Egrant nie je verejne dostupná; keďže dostupné závery nepotvrdzujú tvrdenia, ktoré spájajú vlastníctvo spoločnosti Egrant Inc. s predsedom vlády a jeho manželkou; keďže len predseda vlády, minister spravodlivosti, vedúci kancelárie predsedu vlády a tlačový tajomník predsedu vlády majú prístup k úplnej neupravenej správe o vyšetrovaní;
- U. keďže sa následne nezačalo žiadne vyšetrowanie s cieľom odhaliť skutočné vlastníctvo spoločnosti Egrant, ktoré sa ešte musí objasniť;
- V. keďže odhalenia týkajúce sa skutočného vlastníka „17 Čiernej“ spoločnosti, ktorý je údajne výkonným riaditeľom skupiny Tumas Group, ktorej maltská vláda zadala zákazku na výstavbu elektrárne Electrogas na Malte, ešte viac zdôrazňujú potrebu väčšej transparentnosti, pokiaľ ide o finančné záujmy a väzby na členov vlády, ako je vedúci kancelárie predsedu vlády a súčasný minister cestovného ruchu a bývalý minister energetiky;
- W. keďže vedúci kancelárie predsedu vlády a súčasný minister cestovného ruchu a bývalý minister energetiky sú jedinými vysokopostavenými vládnymi úradníkmi v ktoromkoľvek členskom štáte EÚ, o ktorých sa zistilo, že sú skutočnými vlastníckmi právneho subjektu odhaleného v panamských dokumentoch; keďže posledná uvedená osoba poskytla svedectvo delegácii Európskeho parlamentu o využívaní jej subjektov, pričom vydala vyhlásenia, ktoré sú v rozpore s dokumentmi uverejnenými v panamských dokumentoch;
- X. keďže nedostatočná bezpečnosť novinárov a zúžený priestor pre občiansku spoločnosť z dôvodu obťažovania a zastrašovania vedie k zhoršeniu dohľadu nad výkonnou mocou a k narušeniu občianskej angažovanosti občanov;
- Y. keďže novinári, a najmä, ale nie výlučne, investigatívni novinári, sú vo zvýšenej miere konfrontovaní s takzvanými strategickými súdnymi spormi proti účasti verejnosti, ktoré sú zamerané proti nim len preto, aby marili ich prácu;
- Z. keďže rodina Daphne Caruanovej Galiziovej sa musí zaoberať kampaňami z nenávisti a prípadmi urážok na cti, a to aj po jej smrti, a to vrátane od členov maltskej vlády, a podpredseda vlády uviedol, že sa domnieva, že nie je potrebné stiahnuť tieto prípady urážky na cti;

Štvrtok 28. marca 2019

- AA. keďže rodina a priatelia Daphne Caruanovej Galiziovej, ako aj aktivisti občianskej spoločnosti sa tiež musia vyrovnat' s existujúcou situáciou na symbolickom pamätnom mieste vrátane odstránenia a zničenia spomienkových predmetov;
- AB. keďže Benátska komisia vo svojom stanovisku k Malte prijatom na 117. plenárnom zasadnutí 14. a 15. decembra 2018 ⁽¹⁾ zdôraznila pozitívnu povinnosť štátov chrániť novinárov ako záležitosť priamo súvisiacu s právnym štátom a trvala na tom, že „medzinárodnou povinnosťou [maltskej] vlády je zabezpečiť, aby médiá a občianska spoločnosť mohli zohrávať aktívnu úlohu pri hľadaní zodpovednosti orgánov“ ⁽²⁾;
- AC. keďže Benátska komisia zdôraznila, že zriadenie výboru pre menovanie sudcov v roku 2016 bolo pozitívnym krokom, ktorý prijali maltské orgány, a takisto zdôraznila, že vzhľadom na zásadu nezávislosti súdnictva, najmä pokiaľ ide o organizáciu prokurátorských právomocí a súdnu štruktúru, stále existuje niekoľko problematických bodov, a to v súvislosti s celkovým oddelením a rovnováhou moci v krajine, ktorá je jednoznačne naklonená výkonnej moci, najmä predsedovi vlády, ktorý má rozsiahly súbor právomocí, a to aj v rámci rôznych postupov vymenúvania, napr. členov súdnictva, a že to nie je spojené s riadnou kontrolou a rovnováhou ⁽³⁾;
- AD. keďže Benátska komisia uviedla, že súčasné rozdelenie prokurátorských právomocí medzi políciou a generálnym prokurátorom na Malte predstavuje „nejednoznačný systém“, ktorý „je problematický z hľadiska rozdelenia právomocí“; keďže rovnako konštatovala, že generálny prokurátor, ktorý má prokurátorské právomoci, pričom je zároveň právny poradca vlády a predsedá oddeleniu pre analýzu finančných informácií, zastáva úrad s veľkými právomocami, čo je „problematické z hľadiska zásady demokratickej kontroly a rovnováhy a del'by moci“ ⁽⁴⁾;
- AE. keďže delegácia Benátskej komisie skonštatovala, že budúce oddelenie úloh generálneho prokurátora „sa v súčasnosti všeobecne akceptuje na Malte po správe Komisie o holistickej reforme súdneho systému z roku 2013“ ⁽⁵⁾; keďže maltská vláda teraz oznámila začatie legislatívneho procesu s cieľom dosiahnuť toto oddelenie;
- AF. keďže Benátska komisia uviedla, že okrem prokurátorských úloh generálneho prokurátora a polície majú aj sudcovia možnosť začať vyšetrovanie a že „sa zdá, že medzi týmito vyšetrovaniami a policajnými vyšetrovaniami neexistuje koordinácia“ ⁽⁶⁾;
- AG. keďže Benátska komisia takisto zdôraznila, že stála komisia proti korupcii trpí nedostatkami, pokiaľ ide o jej zloženie, keďže vymenovanie členov závisí od predsedu vlády, a to aj v prípade, že musí konzultovať s opozíciou, a tiež pokiaľ ide o adresátov jej správ, konkrétne ministra spravodlivosti, ktorý nemá vyšetrovacie právomoci, výsledkom čoho je, že správy vedú k skutočnému vyšetrovaniu a stíhaniu len vo veľmi obmedzenom počte prípadov ⁽⁷⁾;
- AH. keďže Benátska komisia zistila, že postup vymenovania policajného prezidenta by mal byť založený na verejnej súťaži; široká verejnosť by mala považovať policajného prezidenta za politicky neutrálneho ⁽⁸⁾;
- AI. keďže Malta začala proces preskúmania ústavných reforiem pod dohľadom svojho prezidenta, do ktorého sú zapojené rôzne politické sily a občianska spoločnosť, pričom väčšina z nich si bude vyžadovať 2/3 väčšinu v Európskom parlamente;

⁽¹⁾ Malta – Stanovisko k ústavným opatreniam a rozdeleniu právomocí, ktoré prijala Benátska komisia na svojom 117. plenárnom zasadnutí (Benátky, 14. – 15. decembra 2018).

⁽²⁾ Stanovisko Benátskej komisie, bod 142.

⁽³⁾ Tamtiež, body 107 – 288.

⁽⁴⁾ Tamtiež, bod 54.

⁽⁵⁾ Tamtiež, bod 59.

⁽⁶⁾ Tamtiež, bod 71.

⁽⁷⁾ Tamtiež, bod 72.

⁽⁸⁾ Tamtiež, bod 132.

Štvrtok 28. marca 2019

- AJ. keďže monitorovanie zhoršujúcej sa situácie v oblasti právneho štátu v členských štátoch Európskym parlamentom je veľmi dôležitou súčasťou európskej demokracie a forma skupiny pre monitorovanie právneho štátu umožňuje Európskemu parlamentu pozorne sledovať a udržiavať kontakt s orgánmi členských štátov a občianskou spoločnosťou;
- AK. keďže napriek široko podporovaným uzneseniam Európskeho parlamentu ⁽¹⁾ Komisia ešte stále nepredložila návrh komplexného a nezávislého mechanizmu na monitorovanie situácie, pokiaľ ide o demokraciu, právny štát a základné práva, a to každoročne vo všetkých členských štátoch;
- AL. keďže využívanie „systémov občianstva a povolenia na pobyt pre investorov“ členskými štátmi EÚ predstavuje vážne riziká pre boj proti praniu špinavých peňazí, oslabuje vzájomnú dôveru a integritu schengenského priestoru, umožňuje prijímanie štátnych príslušníkov tretích krajín len na základe naakumulovaného bohatstva a nie na základe užitočných poznatkov, zručností alebo humanitárnych aspektov a vedie ku skutočnému predaju občianstva EÚ; keďže Komisia výslovne uviedla, že už neschvaľuje maltské systémy v oblasti občianstva a povolenia na pobyt na Malte;
- AM. keďže Komisia uverejnila správu o systémoch občianstva a povolenia na pobyt pre investorov, ktorá mapuje existujúce postupy a identifikuje niektoré riziká, ktoré takéto systémy predstavujú pre EÚ, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť, pranie špinavých peňazí, daňové úniky a korupciu;
- AN. keďže maltská vláda uzatvorila dôvernú dohodu so súkromnou spoločnosťou Henley & Partners o vykonávaní maltského „systému občianstva a povolenia na pobyt pre investorov“, čo znemožňuje overiť, či dohodnuté postupy, objem predaja a ďalšie podmienky sú v súlade s maltskými, európskymi a medzinárodnými právnymi predpismi a bezpečnostnými aspektmi;
- AO. keďže uplatňovanie požiadaviek na pobyt pre žiadateľov z maltského systému občianstva a povolenia na pobyt pre investorov nie je v súlade s podmienkami pre takéto systémy dohodnutými s Komisiou v roku 2014; keďže Európska komisia neprijala žiadne účinné opatrenia na riešenie tohto nedostatočného dodržiavania požiadaviek na pobyt;
- AP. keďže tvrdenia týkajúce sa predaja lekárskeho a schengenských víz v Líbyi a Alžírsku maltskými úradníkmi neboli v plnej miere preskúmané ⁽²⁾;
- AQ. keďže novinári na Slovensku počas návštevy delegácie ROLMG uviedli, že pôsobia v prostredí, kde nie je vždy možné zaručiť úplnú nezávislosť a bezpečnosť; keďže v prípade RTVS na Slovensku sa vyskytli prípady, ktoré boli vnímané ako politické zasahovanie do novinárskej práce, napríklad vydávaním krátkych nových usmernení;
- AR. keďže vnútroštátny tlačový zákon sa na Slovensku reviduje a poskytuje tak príležitosť na posilnenie slobody médií a bezpečnosti novinárov; keďže súčasný legislatívny návrh predstavuje riziko, že sa obmedzí sloboda médií;
- AS. keďže existujú správy o korupcii a podvodoch na Slovensku, a to aj s poľnohospodárskymi fondmi EÚ za účasti Pôdohospodárskej platobnej agentúry, ktoré si zasluhujú dôkladné a nezávislé vyšetrovanie, pričom niektoré z nich vyšetruje úrad OLAF a v súvislosti s ktorými uskutočnil Výbor Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu v decembri 2018 služobnú cestu na Slovensko na účely zistenia potrebných skutočností; keďže Slovensko má najvyššiu mieru odhaľovania nezrovnalostí a podvodov vo všetkých členských štátoch EÚ ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva – Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 162; uznesenie zo 14. novembra 2018 o potrebe komplexného mechanizmu EÚ na ochranu demokracie, právneho štátu a základných práv – Prijaté texty, P8_TA(2018)0456.

⁽²⁾ <http://nao.gov.mt/loadfile/77c82f0e-89b3-44b4-85d4-e48ecfd251b0>

⁽³⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR19_01/SR_FRAUD_RISKS_EN.pdf

Štvrtok 28. marca 2019

- AT. keďže členovia ROLMG majú obavy, pokiaľ ide o nestrannosť presadzovania práva a nezávislosť súdnictva na Slovensku, najmä z politizácie a nedostatočnej transparentnosti výberových konaní a postupov vymenúvania, napríklad pokiaľ ide o post prezidenta policajného zboru;
- AU. keďže slovenský predseda vlády a ďalší vysoko postavení členovia vlády, ako aj zástupca generálneho prokurátora a prezident policajného zboru po vražde Jána Kuciaka odstúpili;
- AV. keďže legislatívny proces na Slovensku týkajúci sa reformy výberu sudcov ústavného súdu nebol ukončený a v rámci existujúcich platných postupov sa uskutoční nadchádzajúci proces výberu s cieľom nahradiť deviatich sudcov Ústavného súdu, ktorí odchádzajú do dôchodku; keďže tento proces výberu je v súčasnosti zablokovaný v slovenskom parlamente;
- AW. keďže počas služobnej cesty členovia delegácie ROLMG vzali na vedomie záväzok dodržiavať normy právneho štátu, ktorý vyjadrili rôzni úradníci slovenských verejných orgánov a aktéri občianskej spoločnosti;
- AX. keďže v rebríčku organizácie Reportéri bez hraníc pre slobodu tlače vo svete za rok 2018 je Slovensko na 27. mieste, oproti 17. miestu v roku 2017, Malta na 65. mieste, na ktoré klesla zo 47. miesta, a Bulharsko ako najnižšie zaradený členský štát EÚ na 111. mieste, čo je pokles z 109. miesta v roku 2017;
- AY. keďže organizácia Transparency International vo svojom ročnom indexe vnímania korupcie zaradila Maltu na 51. miesto (oproti 46. miestu v roku 2017), Slovensko na 57. miesto (pokles z 54. miesta v roku 2017) a Bulharsko na 77. miesto (oproti 71. miestu v roku 2017); keďže všetky tri krajiny sú výrazne pod priemerom EÚ ⁽¹⁾

VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

1. dôrazne odsudzuje nepretržité snahy čoraz väčšieho počtu vlád členských štátov o oslabenie právneho štátu, deľby moci a nezávislosti súdnictva; vyjadruje znepokojenie, že napriek skutočnosti, že väčšina členských štátov prijala v súlade s normami Rady Európy právne predpisy na zabezpečenie nezávislosti a nestrannosti súdnictva, problémy pretrvávajú v spôsobe, akým sa tieto normy uplatňujú;
2. pripomína, že právny štát je súčasťou a základným predpokladom ochrany všetkých hodnôt uvedených v článku 2 Zmluvy o EÚ; vyzýva všetkých príslušných aktérov na európskej a vnútroštátnej úrovni vrátane vlád, parlamentov a súdov, aby zintenzívnili úsilie o presadzovanie a posilňovanie právneho štátu;
3. s veľkým znepokojením konštatuje nárast hrozieb, ktoré sa týkajú novinárov a slobody médií, rastúce verejné znevažovanie a všeobecné oslabenie tejto profesie, zvyšovanie sústreďovania hospodárskej činnosti odvetvia a nárast dezinformácií; pripomína, že silná demokracia založená na právnom štáte nemôže fungovať bez silnej a nezávislej štvrtej zložky moci;
4. naliehavo vyzýva Radu, aby preskúmala návrhy Komisie a Európskeho parlamentu týkajúce sa postupu v prípade nesplnenia povinnosti a postupu podľa článku 7 Zmluvy o EÚ a v nadväznosti na ne konala, najmä urýchlenným prijatím opatrení na základe odôvodneného návrhu Komisie z 20. decembra 2017 o Poľsku, ako aj tým, že situáciu v Maďarsku prioritne zaradí do programu rokovania Rady, bude Európsky parlament okamžite a v plnom rozsahu informovať o postupe vo všetkých jeho štádiách a vyzve Európsky parlament, aby Rade predložil odôvodnený návrh týkajúci sa Maďarska;

VYŠETROVANIA A PRESADZOVANIE PRÁVA

5. vyzýva vládu Malty, aby bezodkladne začala úplné a nezávislé verejné vyšetrovanie vraždy Daphne Caruanovej Galiziovej s osobitným dôrazom na okolnosti, ktoré vraždu umožnili, reakciu zo strany verejných orgánov a opatrenia, ktoré možno zaviesť s cieľom zabezpečiť, aby sa takáto vražda neopakovala;

⁽¹⁾ <https://www.transparency.org/cpi2018> https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017 ;

Štvrtok 28. marca 2019

6. naliehavo vyzýva maltskú vládu, aby verejne a jednoznačne odsúdila všetky druhy nenávistných prejavov a znevažovania spomienok na zosnulú Daphne Caruanovú Galiziovú; vyzýva na prijatie dôrazných opatrení proti verejným činiteľom, ktorí podnecujú nenávisť;
7. domnieva sa, že je mimoriadne dôležité, aby sa našlo riešenie na vytvorenie pamätníka Daphne Caruanovej Galiziovej v spolupráci s občianskou spoločnosťou a jej rodinou, aby bolo možné bez obmedzenia vzdať hold jej pamiatke;
8. vyzýva príslušné maltské orgány, aby zverejnili úplnú neupravenú správu zo súdneho vyšetrovania spoločnosti Egrant;
9. vyzýva vlády Malty a Slovenskej republiky, aby zabezpečili, že orgány presadzovania práva urýchlene a v plnej miere vyšetrí všetky náznaky trestných činov, a to aj v prípadoch, keď sú tieto náznaky odhalené oznamovateľmi a novinármi, najmä údajné prípady korupcie, finančnej trestnej činnosti, prania špinavých peňazí, daňových podvodov a únikov, na ktoré upozorňovali Daphne Caruana Galizia a Ján Kuciak;
10. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby začali nezávislé medzinárodné verejné vyšetrovanie vraždy Daphne Caruanovej Galiziovej, ako aj údajných prípadov korupcie, finančných trestných činov, prania špinavých peňazí, podvodov a daňových únikov, o ktorých informovala a do ktorých boli zapojení vysoko postavení súčasní a bývalí verejní činitelia Malty;
11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že nie všetci členovia maltskej vlády, napríklad minister cestovného ruchu a bývalý minister energetiky, sa stretli s delegáciou skupiny pre monitorovanie právneho štátu (ROLMG) a že nebolo umožnené stretnúť sa ani so zástupcami spoločnosti Nexia BT, ako napríklad jeho konateľom;
12. so znepokojením konštatuje, že maltské orgány nikdy nezaslali oficiálnu žiadosť o právnu pomoc nemeckému Spolkovému úradu kriminálnej polície (Bundeskriminalamt), aby získali prístup k údajom uloženým na laptopoch a pevných diskoch Daphne Caruanovej Galiziovej po tom, ako ich jej rodina odovzdala nemeckým orgánom;
13. víta skutočnosť, že slovenské orgány vzniesli obvinenia proti údajnému objednávateľovi vrážd Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej a proti údajným páchatelom týchto vrážd; vyzýva orgány presadzovania práva, aby všetkými dostupnými prostriedkami pokračovali vo vyšetrovaní na vnútroštátnej, ako aj na medzinárodnej úrovni, a to aj predĺžením dohody spoločného vyšetrovacieho tímu aj po apríli 2019, a aby zabezpečili, že všetky aspekty prípadu vrátane všetkých prípadných politických väzieb na trestné činy sa v plnej miere vyšetrí;
14. konštatuje, že vyšetrovanie vraždy Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej odhalilo aj ďalšiu trestnú činnosť vrátane údajnej prípravy vraždy prokurátorov Petra Šufliarskeho a Maroša Žilinku a právnik Daniela Lipšica; konštatuje, že vyšetrovanie vraždy má na základe spoločného rozhodnutia generálneho prokurátora a špeciálneho prokurátora viesť policajná inšpekcia ministerstva vnútra z dôvodu možnej účasti policajtov na preverovaní obetí v policajných databázach; a bude tento vývoj naďalej sledovať;
15. víta vytvorenie Investigatívneho centra Jána Kuciaka, projektu Daphne založeného niekoľkými novinármi koncom roka 2018, ako aj projektu Daphne: Zakázané príbehy (Forbidden Stories), ktorý v marci 2018 založilo 18 konzorcií investigatívnych novinárov, s cieľom pokračovať v práci, ktorú Daphne začala; konštatuje, že šesť mesiacov po jeho vytvorení zverejnil projekt Daphne nové odhalenia v svojej prvej publikácii;
16. vyzýva Komisiu a Európsky úrad pre boj proti podvodom, aby dôkladne preskúmali všetky prípady, na ktoré boli v roku 2018 upozornené ad hoc delegácie Európskeho parlamentu, konkrétne obvinenia z korupcie a podvodov vrátane tých, ktoré sa týkajú poľnohospodárskych fondov EÚ, ako aj možných nesprávnych stimulov pre zaberanie pôdy;
17. vyzýva maltskú vládu, aby začala vyšetrovanie odhalení tzv. panamských dokumentov a väzieb medzi spoločnosťou 17 Black so sídlom v Dubaji a ministrom cestovného ruchu a bývalým ministrom energetiky a vedúcim úradu premiéra;

Štvrtok 28. marca 2019

18. vyzýva maltskú a slovenskú vládu a všetky členské štáty EÚ a ich orgány presadzovania práva, aby zintenzívnili boj proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii s cieľom obnoviť dôveru verejnosti v ich inštitúcie;
19. berie na vedomie, že skupina GRECO prijala 22. marca 2019 dodatok k druhej správe o plnení záväzkov Slovenska, pokiaľ ide o predchádzanie korupcii vo vzťahu k členom parlamentu, sudcom a prokurátorom; vyzýva slovenskú vládu, aby v plnej miere vykonala všetky odporúčania;
20. berie na vedomie, že skupina GRECO prijala 23. marca 2019 správu o Malte na základe piateho kola hodnotenia; vyzýva maltskú vládu, aby povolila uverejnenie tejto správy čo najskôr a v plnej miere vykonala všetky odporúčania;
21. je hlboko znepokojený možnou úlohou vlády Slovenskej republiky pri únose vietnamského občana z Nemecka a požaduje komplexnú správu z vyšetrovania v spolupráci s nemeckými orgánmi vrátane údajného zapojenia bývalého ministra vnútra;
22. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s obvineniami z korupcie, konfliktov záujmov, beztrestnosti a tzv. javu otáčavých dverí v slovenských mocenských kruhoch; vyjadruje údiv nad tým, že bývalý vyšší policajný úradník Národnej kriminálnej agentúry (NAKA) a bývalý policajný prezident boli po ich odstúpení menovaní za poradcov ministra vnútra, a to aj v Českej republike; berie na vedomie, že bývalý policajný prezident odstúpil z pozície poradcu ministra vnútra, keď sa objavili tlačové správy o tom, že Ján Kuciak bol pred vraždou lustrovaný v policajných databázach údajne na pokyn bývalého policajného prezidenta;
23. víta zapojenie slovenských a maltských občanov a organizácií občianskej spoločnosti do boja za demokraciu, právny štát a základné práva; naliehavo vyzýva vlády Slovenska a Malty, aby plne podporovali túto občiansku angažovanosť a neodrádzali od nej;
24. vyzýva vlády Malty, Slovenska a Bulharska, aby naďalej podporovali spoluprácu s Europolom, a to aj formou plného zapojenia tejto agentúry a proaktívnym udelením prístupu k spisom týkajúcim sa vyšetrovania agentúre;
25. vyzýva Komisiu, aby poskytla jasné usmernenia o spôsoboch a právnom rámci, pokiaľ ide o výmenu údajov a dôkazov medzi orgánmi presadzovania práva v členských štátoch navzájom a medzi nimi a agentúrami EÚ, a to aj prostredníctvom uplatňovania európskeho vyšetrovacieho príkazu;
26. poznamenáva, že súčasné rozpočtové a ľudské zdroje a mandáty Europolu a Eurojustu nepostačujú na to, aby tieto agentúry poskytovali úplnú a proaktívnu pridanú hodnotu EÚ pri vedení vyšetrovaní prípadov, ako sú vraždy Daphne Caruanovej Galiziovej a Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej; žiada, aby sa Europolu a Eurojustu prideliť ďalšie zdroje na vyšetrovanie tohto druhu v blízkej budúcnosti;
27. zdôrazňuje, že orgány presadzovania práva a justičné orgány členských štátov tvoria súčasť systému spolupráce EÚ; domnieva sa, že inštitúcie, orgány a agentúry EÚ by mali proaktívne pristupovať k riešeniu nedostatkov na strane vnútroštátnych orgánov, a považuje za znepokojujúce, že sa takéto kroky inštitúcií, orgánov a agentúr EÚ začnú spravidla až po odhalení informácií novinármi a oznamovateľmi;
28. vyzýva Komisiu a Radu, aby zvýšili rozpočet Europolu v súlade s prevádzkovými a strategickými potrebami stanovenými počas rokovaní o viacročnom finančnom rámci (VFR) na obdobie rokov 2021-27 a aby posilnili mandát Europolu tak, aby sa táto agentúra mohla aktívnejšie zúčastňovať na vyšetrovaniach vedených proti najväčším zločineckým skupinám v členských štátoch, ak existujú vážne pochybnosti o nezávislosti a kvalite týchto vyšetrovaní, napríklad tým, že bude môcť v takýchto prípadoch aktívne iniciovať zriadenie spoločných vyšetrovacích tímov;
29. vyzýva Eurojust a budúcu Európsku prokuratúru (EPPO), aby čo najlepšie spolupracovali pri vyšetrovaniach týkajúcich sa finančných záujmov EÚ, najmä pokiaľ ide o členské štáty EÚ, ktoré sa nepripojili k Európskej prokuratúre; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty a inštitúcie EÚ, aby podporili rýchle zriadenie Európskej prokuratúry, a domnieva sa, že všetky členské štáty, ktoré ešte neoznámili svoj zámer pridať sa k Európskej prokuratúre, by tak mali urobiť;

Štvrtok 28. marca 2019

30. vyzýva Komisiu, aby v nadväznosti na uznesenia Európskeho parlamentu, ktoré vyzvali na zmapovanie najlepších postupov v oblasti vyšetrovacích metód v celej EÚ, prijala následné opatrenia s cieľom podporiť tvorbu spoločných vyšetrovacích postupov v EÚ ⁽¹⁾;

ÚSTAVNÉ PROBLÉMY NA MALTE A NA SLOVENSKU

31. víta vyhlásenia vlády Malty, pokiaľ ide o vykonávanie odporúčaní uvedených v nedávnej správe Benátskej komisie;

32. víta vytvorenie skupiny, v rámci ktorej budú členovia vlády aj opozície skúmať ústavnú reformu;

33. víta nedávne oznámenie malskej vlády o začatí legislatívnych postupov na vykonanie rôznych odporúčaní Benátskej komisie; vyzýva vládu a parlament Malty, aby vykonali všetky odporúčania Benátskej komisie bez výnimky, a to v prípade potreby aj retroaktívne, s cieľom zabezpečiť, aby sa dosiahol súlad minulých a súčasných rozhodnutí, stanovísk a štruktúr s týmito odporúčaniami, a najmä aby:

- posilnili nezávislosť, právomoci v oblasti dohľadu a spôsobilosti členov malskej poslaneckej snemovne, a to najmä sprísnením pravidiel o nezlučiteľnosti a zabezpečením primeranej mzdy a nestrannej podpory;
- verejne oznamovali voľné pracovné miesta na sudcovské funkcie (ods. 44);
- zmenili zloženie komisie pre menovanie sudcov tak, aby aspoň polovicu jej členov tvorili sudcovia zvolení ich kolegami, a aby tejto komisii udelili právomoc zoradiť kandidátov na základe zásluh a priamo navrhnúť kandidátov na vymenovanie prezidentovi, a to aj v prípade menovania predsedu najvyššieho súdu (ods. 44);
- udelili komisii pre správu súdnictva právomoc odvolávať sudcov a zabezpečili odvolacie konanie na súde pre disciplinárne opatrenia uložené touto komisiou (ods. 53);
- vytvorili funkciu nezávislého riaditeľa prokuratúry, ktorý bude zodpovedný za všetky verejné trestné stíhania a prevezme súčasné úlohy generálneho prokurátora v oblasti stíhania, ako aj úlohy polície v oblasti stíhania a súdneho vyšetrovania podľa odporúčania Benátskej komisie (ods. 61-73); vyzýva vládu Malty, aby prípadného nového riaditeľa prokuratúry podrobila súdnemu preskúmaniu, najmä pokiaľ ide o rozhodnutia o nestíhaní (ods. 68, 73);
- uskutočnili reformu stálej komisie proti korupcii (PCAC) zabezpečením toho, aby bol proces menovania v menšej miere závislý od výkonnej zložky, najmä predsedu vlády, a aby správy PCAC skutočne viedli k trestným stíhaniam; zvažili tiež možnosť, aby PCAC podávala správy priamo novému riaditeľovi prokuratúry (ods. 72);
- iniciovali ústavnú reformu s cieľom zabezpečiť, aby rozsudky ústavného súdu viedli k zrušeniu ustanovení vyhlásených za protiústavné bez toho, aby musel zasiahnuť parlament (ods. 79);
- upustili od praxe poslancov na čiastočný úväzok, zvýšili plat poslancov, obmedzili menovania poslancov do úradne menovaných orgánov, poskytli poslancom dostatok podporných pracovníkov, nezávislé znalosti a poradenstvo a zdržali sa rozsiahleho využívania delegovaných právnych predpisov (ods. 94);
- zabezpečili, aby orgány v plnej miere plnili žiadosti ombudsmana o informácie, aby správy ombudsmana boli predmetom diskusie v Európskom parlamente, aby bol úrad ombudsmana upravený ústavou a aby bol novelizovaný zákon o slobodnom prístupe k informáciám (odseky 100 – 101);

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1539189225045&uri=CELEX:52011IP0459>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52016IP0403>

Štvrtok 28. marca 2019

- upravili postup menovania stálych tajomníkov tak, aby boli vyberaní na základe zásluh nezávislou komisiou pre verejnú službu, a nie predsedom vlády (odseky 119 – 120);
- výrazne obmedzili prax využívania „funkcií alebo osôb založených na dôvere“, zaviedli jasné zákonné pravidlá a prijali ústavné zmeny, ktoré predstavujú základ a rámec pre úpravu tohto postupu (ods. 129);
- zmenili postup menovania policajného prezidenta tak, aby bol založený na zásluhách, a to zavedením verejného výberového konania (ods. 134);

34. berie na vedomie, že na Slovensku prebieha postup výberu a menovania sudcov ústavného súdu, keďže funkčné obdobie deviatich sudcov z celkového počtu 13 sudcov sa končí vo februári; zdôrazňuje, že nariadenia, ktoré upravujú tento proces výberu a menovania, ako aj kvalifikačné podmienky a požiadavky, musia spĺňať najvyššie možné normy transparentnosti, kontroly a zodpovednosti, a to v súlade so závermi, ktoré v tejto súvislosti prijala Benátska komisia⁽¹⁾; vyjadruje obavy zo súčasného nedostatku pokroku pri tomto postupe výberu v slovenskom parlamente;

35. vyzýva na transparentné, jednoznačné a objektívne uplatňovanie pravidiel a postupov výberu nového slovenského policajného prezidenta v roku 2019, ktoré zabezpečia nezávislosť a neutralitu úradu; konštatuje, že postup výberu v súčasnosti prebieha a kandidáti sa čoskoro zúčastnia na vypočutiach pred príslušným výborom slovenského parlamentu; žiada, aby boli tieto vypočutia verejné;

SYSTÉMY UDEĽOVANIA OBČIANSTVA, POVOLENÍ NA POBYT A VÍZ INVESTOROM

36. vyzýva vládu Malty, aby zrušila svoje systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom a objednala nezávislé a medzinárodné preskúmanie vplyvu tohto predaja na možnosti maltských orgánov v oblasti presadzovania boja proti praniu špinavých peňazí, ďalšiu cezhraničnú trestnú činnosť a integritu schengenského priestoru;

37. vyzýva vládu Malty, aby každoročne zverejňovala samostatný zoznam všetkých osôb, ktoré si zakúpili občianstvo Malty a EÚ, a aby zabezpečila, že nákupcovia nebudú uvedení v zozname spolu s tými, ktorí získali maltské občianstvo iným spôsobom; vyzýva vládu Malty, aby zabezpečila, že všetci títo noví občania naozaj bývali na Malte jeden celý rok pred kúpou občianstva, ako bolo dohodnuté s Európskou komisiou pred spustením tohto programu; vyzýva Komisiu, aby urobila maximum pre to, aby sa pôvodné chápanie tejto veci v budúcnosti dodržiavalo;

38. víta skutočnosť, že Komisia vo februári 2019 v reakcii na žiadosť o objasnenie jasne uviedla, že v žiadnom prípade neschvaľuje maltské systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom;

39. vyzýva vládu Malty, aby v plnej miere zverejnila a vypovedala zmluvu so súkromnou spoločnosťou Henley & Partners, ktorá v súčasnosti vykonáva maltské systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom, a to bez akéhokoľvek vplyvu na verejné financie v prípade ukončenia alebo pozastavenia platnosti;

40. vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či sú zmluvy uzatvorené medzi orgánmi členských štátov a súkromnými spoločnosťami, ktoré riadia a externe zabezpečujú systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom, v súlade s právom Únie a medzinárodným právom a bezpečnostnými zásadami;

41. víta zverejnenie správy Komisie o systémoch udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom, ale vyjadruje znepokojenie nad nedostatkom údajov v nej uvedených; vyzýva Komisiu, aby pokračovala v monitorovaní rozsahu a vplyvu rôznych systémov udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom v EÚ s osobitným zameraním na procesy náležitej starostlivosti, profily a činnosti príjemcov, možné vplyvy na cezhraničnú trestnú činnosť a integritu schengenského priestoru; vyzýva členské štáty, aby čo najskôr ukončili všetky existujúce systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt za investície; vyzýva Komisiu, aby sa medzitým v rámci schengenského hodnotiaceho mechanizmu zamerala na systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom a aby predložila legislatívny návrh, v ktorom sa stanovia jasné obmedzenia pre udeľovanie občianstva a povolení na pobyt investorom;

⁽¹⁾ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2017\)001-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2017)001-e)

Štvrtok 28. marca 2019

42. vyzýva Komisiu, aby v nadväznosti na svoju správu o systémoch udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom v rôznych členských štátoch EÚ preskúmala konkrétne vplyv maltských systémov udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom na integritu schengenského priestoru;

43. vyzýva Europol a Európsku agentúru pre pohraničnú a pobrežnú stráž, aby vykonali spoločné hodnotenie hrozieb týkajúce sa dôsledkov systémov udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom zavedených členskými štátmi EÚ pre boj proti organizovanej trestnej činnosti a integritu schengenského priestoru;

44. vyzýva vládu Malty, aby v plnej miere vyšetrila obvinenia týkajúce sa hromadného predaja schengenských víz a víz na účely lekárskeho ošetrovania vrátane údajného zapojenia bývalých alebo súčasných vysokých predstaviteľov maltskej vlády, ako sú vedúci úradu predsedu vlády a pán Neville Gafa;

BEZPEČNOSŤ NOVINÁROV A NEZÁVISLOSŤ MÉDIÍ

45. vyzýva slovenskú vládu, aby zaistila bezpečnosť novinárov; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom transparentnosti v oblasti vlastníctva médií; spochybňuje nezávislosť a kvalitu verejnoprávnych médií po odchode viacerých novinárov RTVS; so znepokojením konštatuje, že súčasný legislatívny návrh tlačového zákona predstavuje riziko, že sa obmedzí sloboda médií;

46. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s vyhláseniami slovenských politikov, ktoré spochybňujú význam nezávislej žurnalistiky a verejnoprávnych médií, ako napríklad verejné vyhlásenia bývalého premiéra počas tlačovej konferencie 2. októbra 2018;

47. opakuje svoju výzvu adresovanú príslušným členom maltskej vlády, aby s okamžitou platnosťou zabezpečili stiahnutie žalôb pre urážku na cti, ktorým čelí smútiaca rodina Daphne Caruanovej Galiziovej, aby prestali zneužívať zákony o urážke na cti na účely zmrazenia bankových účtov kritických novinárov a aby uskutočnili reformu zákonov o urážke na cti, ktoré sa zneužívajú na marenie práce novinárov;

48. vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy na predchádzanie tzv. strategickým súdnym sporom proti účasti verejnosti (SLAPP);

REAKCIA EÚ

49. opakuje svoju výzvu Komisii, aby nadviazala dialóg s maltskou vládou v kontexte rámca právneho štátu;

50. berie na vedomie úsilie Komisie a Rady o zabezpečenie toho, aby všetky členské štáty v plnej miere dodržiavali zásady právneho štátu, demokracie a základné práva; vyjadruje však znepokojenie v súvislosti s obmedzeným vplyvom rámca právneho štátu Komisie a postupov doteraz začatých podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ; zdôrazňuje, že pokračujúce neriešenie závažných a pretrvávajúcich porušení hodnôt uvedených v článku 2 ZEÚ povzbudilo ostatné členské štáty k tomu, aby sa vydali rovnakou cestou; vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím Komisie odložiť uverejnenie jej návrhu na posilnenie rámca právneho štátu na júl 2019;

51. pripomína potrebu nestranného a pravidelného hodnotenia situácie v oblasti právneho štátu, demokracie a základných práv vo všetkých členských štátoch; zdôrazňuje, že toto hodnotenie musí byť založené na objektívnych kritériách; opätovne upriamuje pozornosť na svoje uznesenia z 10. októbra 2016 a 14. novembra 2018, v ktorých sa požaduje komplexný, trvalý a objektívny mechanizmus EÚ na ochranu demokracie, právneho štátu a základných práv; domnieva sa, že by sa tak vytvoril spravodlivý, vyvážený, pravidelný a preventívny mechanizmus riešenia prípadného porušenia hodnôt uvedených v článku 2 Zmluvy o EÚ, a zdôrazňuje, že takýto mechanizmus je v súčasnosti potrebný viac než kedykoľvek predtým;

52. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia stále nepredložila takýto návrh komplexného mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva, a vyzýva Komisiu, aby tak urobila včas, a to najmä tým, že navrhne prijatie medziinštitucionálnej dohody o pakte Únie o demokracii, právnom štáte a základných právach;

Štvrtok 28. marca 2019

53. víta návrh Komisie týkajúci sa nariadenia o ochrane rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásad právneho štátu v členských štátoch, opätovne upriamuje pozornosť na súvisiacu správu, ktorú Európsky parlament prijal v januári 2019, a naliehavo vyzýva Radu, aby čo najskôr konštruktívne začala rokovania;

54. zdôrazňuje, že je dôležité, aby Európsky parlament vysielal do členských štátov ad hoc delegácie ako účinný nástroj na monitorovanie porušovaní demokracie, právneho štátu a základných práv; odporúča vytvoriť trvalú štruktúru v rámci Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci na monitorovanie takýchto porušení v členských štátoch;

55. vyzýva preto inštitúcie EÚ a členské štáty, aby rázne bojovali proti systémovej korupcii a navrhli účinné nástroje na predchádzanie korupcii, boj proti korupcii a trestanie korupcie a na boj proti podvodom, a aby tiež pravidelne sledovali využívanie verejných prostriedkov; opätovne vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa Komisia rozhodla v uplynulých rokoch nezverejniť správu EÚ o boji proti korupcii, a zdôrazňuje, že informačné listy o boji proti korupcii ako súčasť európskeho semestra nie sú dostatočne účinným opatrením na jednoznačné zaradenie boja proti korupcii do programu; vyzýva preto Komisiu, aby bezodkladne obnovila svoje každoročné monitorovanie a podávanie správ v oblasti boja proti korupcii v súvislosti so všetkými členskými štátmi a inštitúciami EÚ;

56. víta dohodu medzi Európskou centrálnou bankou (ECB) a vnútroštátnymi orgánmi dohľadu o novom mechanizme spolupráce pri výmene informácií; nabáda všetky zúčastnené orgány, aby vo veľkej miere využívali tento mechanizmus na zabezpečenie rýchlej a účinnej spolupráce v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí;

57. pripomína svojmu predsedovi, že sa realizácia výzvy na zriadenie európskej ceny Daphne Caruanovej Galiziovej za investigatívnu žurnalistiku, ktorá by sa každoročne udeľovala za vynikajúcu investigatívnu žurnalistiku v Európe, už dlho odkladá;

58. víta rozhodnutie Európskeho parlamentu pomenovať program stáží pre investigatívnych novinárov po Jánovi Kuciakovi;

o

o o

59. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, parlamentom a vládam členských štátov a Parlamentnému zhromaždeniu Rady Európy.
